

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenči nedelje in praznika. — Izserati do 80 petit & 2— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji izserati petit vrsta 4— Din. Popust po dogovoru. Izseratni davek posebej.
Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravnštvo: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, L nadstropje. — Telefon 2034.

Praga in Ljubljana v bratskem objemu

Impozanten sprejem delegacije zlate Prage v Ljubljani — Navdušene ovacije milim gostom na kolodvoru in po mestu — Svečana seja občinskega sveta — Ponovno dokumentirano geslo „Zvestoba za zvestobo“

Poset delegacije zlate Prage v Sloveniji je nov dokaz, da smo Slovenci s Čehi nerazdržno zvezani in da ni sile, ki bi uničila to iskreno prijateljstvo in bratsko slogo. Težko je pričakovala vsa naša javnost predstavnike zlate Prage, te zibelki svobode in napredka še nedavno podjamnjenih slovanskih narodov. In ko so danes v zgodnjih jutranjih urah prestopili meje Slovenije, so bili deležni takega navdušenega sprejema, tako nedeljnih simpatij in prisrčnih ovacij, da so se lahko prepričali, da imajo tudi v Slovencih prijatelje, ki jim bodo stali kot predstavniki bratskega naroda v sreči in nesreči zvesto ob strani. Na vseh kolodvorih do Ljubljane so bile zbrane množice ljudstva na čelu s predstavniki oblasti in povsod je bila delegacija slovanske Prage predmet navdušenih ovacij. In prav je, da Slovenija tako prisrčno sprejme mile češke goste. V tem vidimo najboljše jamstvo za lepo bodočnost obeh narodov, za uspešno sodelovanje na vseh poljih javnega življenja in za utrditev v skupni borbi priporjene svobode.

Sprejem na kolodvoru

K sprejemu češkoslovaških gostov, ki so se pripeljali ob 8. zjutraj z brzovlakom iz Zagreba, se je zbral na glavnem kolodvoru kakor tudi pred njim mnogoštevilno občinstvo. Na peronu gl. kolodvorja so pričakovali delegacijo mesta Prage župan dr. Dinko Puc in podžupan prof. E. Jarc s celokupnim občinskim svetom ljubljanskim, češkoslovaški konzul dr. Resl, div. general Nedić, zastopnik velikega župana dr. svetnik dr. R. Andrejka, članstvo Češke obce, delegacija JČL s predsednikom posl. dr. Kramarem, častna dvorna dama ga. Tavčarjeva z narodnim ženstvom in deco v narodnih nošah, starešinstvo Jugoslovenskega sokolskega saveza s starostjo E. Ganglom na čelu, direktor ljubljanske žel. direkcije ing. Kneževič, poslanik Ivan Hribar, pravoslavni prota Janković, zastopniki oficirskega zborna, deputacija Zveze slovenskih obrtnikov s predsednikom Rebekom, deputacija Orlovskih zvez, magistratno uradništvo z ravnateljem dr. Žarnikom na čelu in mnogoštevilno druga zastopstva raznih organizacij in korporacij. Pevski društvi »Ljubljanski zvon« v Slavcu sta prišli korporativno z zastavama, prav tako skavti in skavtine s tremi praporji.

Kolodvor je bil po zašlugi postajenčnika g. Ludvika prav okusno okrašen z zelenjem in državnimi ter narodnimi zastavami.

Ko je pripeljal zagrebški brzovlak na kolodvor in so se ob oknih svojega vagona pokazali češkoslovaški gostje, je zaorilo na tisoče navdušenih vzklikov v pozdrav. Ljudje so mahali z robi, klobuki in cvetjem, dolgotrajne ovacije so se neprestano ponavljale.

Pozdrav ljubljanskega župana

Ko so gostje izstopili in se je vihar navdušenja nekoliko polegeli, jih je pozdravil najprej češkoslovaški konzul g. dr. Resl, nato pa jih je nagovoril ljubljanski župan dr. Dinko Puc z naslednjimi besedami:

Soproga župana dr. Puca je izročila krasen šopek soprogi praskega župana dr. Baxe, ki je po rodu Hrvatica. Posredno prisrčen je bil prizor, ko je malu učenca 3. razreda mestnega liceja Vida Fettichova, oblečena v slovensko narodno nošo na čelu svojih tovarišic v lepem in prisrčno nagovoru izročila soprogi dr. Baxe lep šopek. Vojška godba, ki je bila postavljena ob peronu, je zaigrala češkoslovaško himno ob ponavljanju se navdušenih ovacij občinstva.

Pozdrav predsednika JČL

Nato je pozdravil češkoslovaške goste predsednik Jugoslovenske-češkoslovaške lige, ljubljanski nar. poslanec dr. A. Kramer v češkem jeziku. V svojem govoru je naglašal, da prisrčno pozdravlja v imenu JCL milo goste na zgodovinskih tleh vzajemnega češkoslovaško-jugoslovenskega dela. Že naši predniki so romali v zlato Prago, da tam v najbridejših časih polnijo svoja srca z novimi nadежnimi, da se zopet in zopet učijo upati in delati za narodno bodočnost. Ljubljana in Praga sta od davnine najintimejši sestri in Ljubljana je ponosna, da je prva v Jugoslaviji sledila vzgledu Prage in ustanovila svojo Ligo, ki naj sistematično nadaljuje delo za naše bratstvo na vseh poljih našega narodnega življenja. Posebno prisrčno pozdravlja govornik še gospo dr. Baxovo, hčerko našega naroda, ki kot sovra enega prvi čeških mož zaslužno vrši nalogo zaščitnice priske Lige. Dr. Kramerjevemu vzkliku dragim gostom in Fr. Orehek, mag. ravnatelj dr. Zarnek in mag. tajnik dr. Fuchs. Gostje so nastanjeni v prvem nadstropju hotela »Union«.

Odgovor primatorja dr. Baxe

Primator dr. Baxa se je globoko gnjen zahvalil za prisrčni in impozantni sprejem z besedami:

«Prosim vas, da sprejmite našo najprisrčnejšo zahvalo za lepi sprejem v vsem krasnem mestu. Moram reči, da smo z največjo radostjo pričakovali trenutka, ko izstopimo iz vlaka v krasni, beli Ljubljani, ki je nam izmed vseh slovanskih mest najbližja in najbolj pri srcu, saj so Vaši zastopniki skupno z našimi na Dunaju v državnem zboru tvorili močan blok in enotno telo. Zelo me veseli, da morem pri oficijskem posetu Prage pozdraviti Vašo krasno belo Ljubljano. Živila bella Ljubljana!»

Govor primatorja dr. Baxe je občinstvo sprejelo z navdušenimi ovacijami in vzklikom: »Živila zlata Praga! Na zdar! Živili Čehoslovaki!«

Ovacije gostom so se neprestano ponavljale, ko so se seznanjali predstavniki ljubljanskega občinskega sveta in ostalih korporacij s predstavniki praske mesteve delegacije.

Med viharnimi vzklikami in zvoki vojaške godbe so odšli nato gostje pred kolodvor, kjer jih je sprejela z burnim vzklikanjem ogromna množica. Pred kolodvorom so sedli v avtomobile ter se med živahnimi pozdravi občinstva v zbrane šolske mladine ki je tvorila po ulicah špalir, obispala goste s cvetlicami, odpeljali v hotel »Union«, kjer so nastanjeni.

Gostje

V Ljubljano so dospeli kot predstavniki mesta Prage primator župan dr. Baxa z gospo soprogo ter člani praskega občinskega sveta gg. Antonin Ponclíček, Josef Martinec, Josef Lizar, Josef Brožek, dr. Otokar Ružička, dr. Petr Zenkl, Vaclav Černy, Ferdinand Kellner, Antonín Hájtnat, Jan Černý, Alojzij Tylinek, dr. Ludvik Singer in mag. nadšvetnik dr. Emanuel Stehlík-Cenkov.

Pred Unionom

Od kolodvora do »Uniona« je šolska mladina obispala goste v avtomobilih s svežim cvetjem. Vidno vzradaščeni so se gostje zahvaljevali navdušeni mladini. Ogromna množica je nato odšla pred »Union« in prijejala Čehom viharni ovacije, ko so se prikazali na oknih prvega nadstropja. Na hotelskem balkonu se je pojavil tudi praski župan dr.

Baxa z gospo soprogo in se zahvaljeval za prisrčne ovacije. Slednjič je mogel dr. Baxa spregovoriti raz balkon nekaj zahvalnih besed povdarijoč da ga veseli, da predvsem slovenska mladina izkazuje svoje odkrite simpatije češkoslovaškemu narodu. Z željo na skorajšnje svodenje je praski župan z gospo soprogo zapustil balkon. Navdušene ljubljancanke in ljubljanci so še dolgo nato prijejali bune ovacije gostom na oknih in jim metalni cvetlice. Naposlед se je množica, ki je zastopnike zlate Prage sprejela nad vse prisrčno in iskreno, polagoma razšla.

V hotelu Union

Ko so se množice razšle izpred hotela »Union«, so gostje odšli v takozvanou srebrno dvorano hotela v prvem nadstropju, kjer jim je bil prirejen zajtrk. Navzoči so bili tudi župan dr. Puc, podžupan prof. Jarc, češkoslovaški konzul dr. Resl, obč. svetnik Jos. Turk in Fr. Orehek, mag. ravnatelj dr. Zarnek in mag. tajnik dr. Fuchs. Gostje so nastanjeni v prvem nadstropju hotela »Union«.

Slavnostna seja občinskega sveta

Za 11. dopoldne je bila sklicana na čast gostom slavnostna seja občinskega sveta. Pred magistratnim se je zbrala večja množica občinstva, da bi pozdravila goste. Sejna dvorana občinskega sveta je bila okusno okrašena z zelenjem in prepogrami, prav tako tudi stopnišče. Galerija je bila polna občinstva, zlasti zastopnikov češkoslovaške kolonije v Ljubljani. Pred predsedniško mizo je bila v sejni dvorani postavljena soša sv. Jurija, posnetek zgodovinskega kipa iz Kraljevih Hradčanov, ki jo je prinesla praska mestna delegacija s seboj kot darilo ljubljanski mestni občini. Soša ima napis: »Praha Lublani v dnu roku 1928.«

Točno ob 11. so se pripeljali gostje v avtomobilih iz hotela »Union« pred mestni magistrat, živahnno pozdravljeni občinstva, ki se je zbralo na ulicah. Na stopnišču magistrata in pred vhodom v sejno dvorano je bilo zbrano magistratno uradništvo, ki je prialo bune ovacije gostom. V sejno dvorano so prišli po vrsti župan dr. Puc s soprogo primatorja dr. Baxe, nato primator dr. Baxa s soprogo ljubljanskega župana ter ostali člani praskega občinskega sveta, ki so med burnim klicanjem zbranega občinskega sveta ljubljanskega župana svoja mesta. Župan dr. Puc in podžupan prof. Jarc sta zavzela mesti za predsedniško mizo, primator dr. Baxa in praski podžupan g. Ferdinand Kellner v foltjih na desni strani pred predsedniško mizo, soprogi obeh županov pa na lev strani.

Župan dr. Puc je potem, ko so so polegli pozdravi, otvoril sejo z naslednjimi mi besedami:

«Otvarjam današnjo slavnostno sejo občinskega sveta ljubljanskega, ki je bila sklicana v čast našim milim gostom. Imenujem za zapisnikarja današnje seje gg. občinska svetnika dr. Koprivnika in Golmajera.»

Govor župana dr. Puca

Nato je imel župan dr. Dinko Puc naslednji nagovor na delegacijo mesta Prage:

Dobro vemo, zakaj je Praga vsakemu Čehoslovaku sveta. To starodavno mesto Lubljanica je naravno središče Čehoslovakov. V njej in ob njem živijo se je odločila njihova zgodovina; s krovjo so počita njena ita. Sili verski in politični boji so se odigravali v njej; vsaka ped zemlje spominja na bivšo slavo nacionalnih kraljev in na moč in silo tujerodnih vladarjev; iz njene srede je prihajal žar kulture; trgovina in industrija se je v njej razvila do čudovite višine in ni zastonj to mesto dobilo ime »Zlata Praga.«

Ljubljana se ji ne more staviti ob stran. Malo in skromno mesto smo. Toda tudi ona je kulturno in politično središče Slovencev, tudi ona le srce slovenskega naroda. Če obnavljati danes Praga in Ljubljana pobratimstvo, se zavedamo, da velja to pobratimstvo tudi za ved kot samo za ono prebivalstvo, ki biva v pomerenju teh dveh mest.

Rekel sem, da obnavljamo pobratimstvo, kajti vezi med nami in Čehoslovaki niso nove, marveč segajo daleč nazaj v preteklo stoletje. Čim se je v oben narodih vzbudila nacionarna zavest, so naši narodni borce v pravem pomenu besede romali v zlato Prago, da so se tam našli poguma, odločnosti, borbenosti in prepranja v končno zmago. Od leta 1848 dalje, ko so Jugoslaveni s Slovenci vred manifestirali na slovanskom Kongresu v Pragi, smo skušali navezati čim intimnejše vezi z bratskim narodom. Čeprav smo začeli iz njegovih kulturnih zakladov in imena Jungmann, Kolar, Čelakovske, Havliček, Nemcová, Safárik, Palacký, Vrhlík, Svatošek Čeh in poznaje toliko drugih, so postala znana in popularna tudi pri nas.

Navezali smo tudi dobre gospodarske stike. Ob pomikanju domačih sil so nam bili češkoslovaški narodno-gospodarski delavci dobrodošla pomoč in se danes imamo v našem mestu krepko kolonijo Čehoslovakov, ki nam je ljuba ba.

Navezali smo tudi dobre gospodarske stike. Ob pomikanju domačih sil so nam bili češkoslovaški narodno-gospodarski delavci dobrodošla pomoč in se danes imamo v našem mestu krepko kolonijo Čehoslovakov, ki nam je ljuba ba.

Nase dijalo je hodilo študirat v Prago in lahko rečemo, da si je v marsikaterem pogledu izbištrilo oko in pojme. Vzgojila se nam je tam celo mlada generacija, ki je se ponosno nazivala Masarykovce in ki je tudi v domovino prinesla marsikater dobro idejo.

V političnem pogledu pa se je borba v bivši Avstriji vedno vršila tako rekoč roko v roki. Skromna naša narodna delegacija je imela v dušnem parlamentu, kadar je slo za nacionale zahteve, vedno zaslonko v češkem klubu, vsako naše narodno stremljenje je imelo vedno oporo v češkem javnem mnjenju. Praga je z budnim očesom zasledovala vsak nacionálni pokret v Sloveniji, vedno pa je imela za nas odprt roko in moralna izvozjava mnoge boje, da sta občudnje in premagala stoletnega neprijatelja. Gospod župan! Za nas je velika radost, ker si moremo zopet okrepliti prijateljstvo. Župan mesta Ljubljane in župan mesta Prage sta bila v težkih bojih prijatelja in najmiljejši prijateljstvu in zvestobu na naju večeta, ko smo sedaj svobodni.

Še enkrat se prisrčno zahvaljujem za ljubezni sprejem in klicem: »Živila krasna Bela Ljubljana!«

Govor primatorja dr. Baxe, ki je bil ponovno prekinjen od klicev odobravanja, je občinski svet sprejel z živahni in dolgotrajnimi ovacijami.

Župan dr. Puc se je nato zahvalil za lepo darilo praske mestne občine z naslednjimi besedami:

Iskrena čast mi je, da se vam prisrčno zahvalim za prekrasno darilo, ki ste nam pokazali pravo pot do svobode. Tega pa ni mogoče pozabiti. Čeprav ločeni teritorialno, nas bo vedno vezala gorka ljubezen, spomin na bivše borce in trdn verja v bodočnost Vašo in našo. Hvala Vas, da ste nas posetiš, kajti verjeti smo Vas hoteli, da je zlata Praga tudi nam mila in draga. Želim, da poneseš v svojo domovino poročilo, da Slovenci ljubimo Vaš narod, da globoko častimo in spoštuješ gospoda predsednika Masaryka in da želimo iz vsega srca, da bi se uresničilo proročevanje ustanovitelje Prage in Ljubljane, ki je rekla, da se bo Praga dotikala zvezd!

V zvezti z živimi naših jugoslovenskih bratov so Vaše legije in Vaš Masaryk tudi nam pokazali pravo pot do svobode. Tega pa ni mogoče pozabiti. Čeprav ločeni teritorialno, nas bo vedno vezala gorka ljubezen, spomin na bivše borce in trdn verja v bodočnost Vašo in našo. Hvala Vas, da ste nosili župan, da obhajamo god sv. Jurija. Prav tako je tudi srečen slučaj, da je sv. Jurij tudi patron našega Gradiča, ki vlaže nad Ljubljano. Smatram, da je to srečen simbol bodočnosti, zakaj, če so si Slovenci izbrali sv. Jurija kot nekakoga predstavitelja slovenskega viteštva, moram tudi ugostiti, da smo si tudi mi posebno izbereli sv. Jurija kot tistega bojevnika, ki preganja sovražno temo, simbolizirano v zvezlu pod njim. Poteptali smo svoje skupne sovražnike, mogoče, da se bomo v bodočnosti še morali boriti s kakimi sovražniki, toda ta sv. Jurij nam je simbol, da se bomo tudi v bodoče borili skupno ramo ob rameni, kakor smo se med svetovno vojno. V imenu mesta in ljubljanskega prebivalstva se vam iskreno zahvaljujem za ta dar z zagotovitvijo, da bomo vedno hraniли to soško, kot najlepši spomin na današnji dan. Da pa ostane današnji pomembni dogodek zabeležen tudi v zgodovini ljubljanskega mesta, vas prosim, dragi gostje, da se blagovolite podpisati v našo zlato knjigo.

Ob ponovnih ovacijah delegaciji mesta Prage, so se nato gostje podpisali v spominsko knjigo mesta Ljubljane.

je pozdravila v imenu stanovalcev ga. Tavčarjeva ter poklonila ga, soprogi ſopek svežega cvetja. Grajski malčki so vzklikali gostom ter jim metalni cvetje. Ogledali so si v spremstvu občinskih svetovlancev zanimivosti Gradu, predvsem kapelo sv. Jurija in nato so z velikim zadivljenjem občudovali prekrasno panorama, ki se nudi tujuči z Grado. Niso se mogli nadiviti krasni legi mesta. Žal, da so bili naši gorski velikanzi zastruplji v mcelo in so mogli le videti košček Kamniških planin. Z Grado so se odpeljali v Zbornico TOI, kjer so si ogledali notranjost zbornice.

Ob 13. je bil v prostorih restavracije »Zvezda« svečan banket, ki ga je priredila gostom na čast mestna občina ljubljanska.

Pomoč Bolgarom

Sosednji in po krvi sorodni nam bolgarski narod je zadele potresna katastrofa, ki presega po dohajajočih poročilih celo mnoge največje takih nesreč, kar se jih je dogodilo širom sveta v zadnjih desetletjih. Tudi se zemlja noče še umiriti in venomer groze bridko prizadetim še ponovni hudi udarci usode.

Cut slovčanstva in ljubavi do bližnjega nam narekuje, da skušamo po svojih skromnih močeh pripomoči k lajšanju brezdanje bede, v katero je brutalnost naravnih sil pahnila svoje žrtve.

Pozivam torej vsakogar, da prispeva na ponesrečence, kakor in kolikor more. Darove sprejema ljubljanska mestna blagajna, ki bo po gotovem čas objavila tudi imena darovalcev in darovane zneske.

In ne pozabljaljite: Kar je včeraj zadele Bolgare, lahko jutri zadene tudi nas!

Dr. Dinko Puc l. r.
mestni župan.

Zletna navodila Sokola I. svojemu članstvu

Naši izleti naj dosegajo poleg običajnega zdravstvenega in izletno-zabavnega pomena tudi še posebno sokolsko svrhu, ki naj jo odbor in prednjački zbor zelo popreje točno označi in premisli način in sledstvo, da doseže svoj namen.

Izleti so najboljša prilika za preiskušnje reda in discipline v društvu. To je kolektivna disciplina večje organizirane družbe, ki je posebne važnosti za namene društvenega in v obči sokolskega življenja.

Prednost imajo izleti, ločeni na dve deli.

Med poходom in sokolskem kroužku je ločit po spolu predpis in se mora dosledno izvajati. Kadar pa se ob izletih možnost in ženstvo srečava, je stvar brata načelnika oziroma izletnega odgovornega funkcionarja, da upravlja svojo funkcijo s posebno čuječnostjo, strogoščjo, pri tudi očitno občutljivostjo. V vsakem primeru morajo biti načela združne in primerno stroge moralnosti varovane. Vse prestopke v tem pogledu je treba po društvenih disciplinskih predpisih dosledno preganjati.

Mladino (decu in naračaj) pred izleti

in na izletih posebej opozoriti, da čuva polje, travnike, nasade. V tem pogledu je prav posebno občutljiva ljubljanska okolica.

Narava, rastlinstvo, cvetje ima svoje življenje, mladino treba na to opozoriti, da ima smisel in usmiljenje do življenja, osbitno do cvetja. Naj se ne uničuje brezrečno to, kar živi, ker je okras narave ne samo za posameznika, ampak za vse.

Spoštujmo naravo, vzgajajmo v mladini estetiko in humano občutje do narave.

To, kar je povedano zatrdno, je samo po sebi umevno za odrasle Sokole in Sokolice.

Uljudnost je znamenje dobre vzgojnosti in izobraženosti. Vodnik izletov naj obrazložijo ta načela za konkrete potrebe in slučaje: obnašanje zunaj mesta, v mestu, skozi kmetiška selja, na zletnem prostoru. Mladina in v obči izletniki naj ne zamenjavajo razkošnega veselja v naravi s podivljanimi pojavi (kričanje, nevbrano kričavo petje, izzivalni nastopi itd.)

Izletni prostor v naravi je treba vnaprej izbrati in si ga ogledati, da je primenen in praktično dobro uporaben pri meri, vzpostoti razglednost, solčno in suho, v bližini zdrava in tekoča voda, pravljnost za igre, v gozdu ali na pašniku, da ne nastane škoda. Z lastnikom izletne za prostora se treba poprej dogovoriti glede dovoljenja.

Dolžna izletne poti naj odgovarja fični sposobnosti starostne dobe. Vsako pretiravanje se maščuje na zdravju. Spomladi začni s kratkimi izleti, jeseni so daljši izleti umestni.

Izletni odsek naj izletne stroške spravi vedno v laško zmagljivo soglasje z dejarno zmožnostjo izletnikov. Po tej okolnosti naj se ravna odhod in povratek. Brez posebnih potreb naj se izletniki ne vrnejo po nastopu poznejšega mračka pri odraslih, mladina pa naj bo na svojih domovih že med solčnim zahodom in na stopom mračka.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Torek, 24. aprila 1928; katoličani: Jurij; pravoslavni: 11. aprila, Jurijslav.

Jutri: Sreda, 25. aprila 1928; katoličani: Matko, pravoslavni: 12. aprila, Tugomir.

DANASNJE PRIREDITVE

Drama: Zaproto.
Opera: »Carmen.«
Kino Matica: »Medvedja svatba.«
Kino Ideal: »Izseljenci.«

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Bohinc, Rimska cesta, Levstek, Resova cesta.

Psane zgodbe iz naših krajev

Dalmatinski prerok. — Družabni škandal v Splitu. — Ljubavna tragedija v kavarni. — Težka avtomobilska nesreča pri Zagrebu.

V vasi Žirovnici pri Splitu so orožniki aretrirali nekega Frana K., 48-letnega delavca, ki je po vasi prerokoval, da bo 15. maja konec sveta in sodnji dan. Prorokoval je, da se bo na tadan zemlja razpoločila. Potem je prerokoval, da ve natanceno vse, kako bo na sodnji dan, ker je učen in je prehodil že ves svet. Popisoval je svojim sosedom zelo živo, kako bo 15. maja potres porušil ves svet in se bo prikazal sam bog in bo sodil hudobne in dobre. Tudi je povedal svojim sosedom, kdo bo na desni in kdo na lev. Orožniki so preroka prijeli in zaslili. Izkazalo se je, da je bil v vojni na italijanski fronti in prav dobro pozna vse krème v Žirovnici in okolicu, nima pa pojma, kako izgleda svet drugje, ker se nikjer ni bil, čeprav trdi, da je prehodil že ves svet. Na dan, ko je postal nenadoma prerok, je pojedel samo kos kruha in popil več litrov vina. Očividno je delavcu rušil dalmatinec stopil v glavo, da je postal prerok.

* * *

V Splitu se je dogodil pred dnevi ljubljanski škandal, ki je v mestu vzbudil veliko pozornost, ker je glavni junak te družabne afere ugleden bančni direktor in junakinja dve dame iz bolje splitske družbe. Te dni je bil direktor neke inozemske banke premeščen v Milan. Imel je seboj v Splitu tudi svojo prijateljico, s katero se ni prav dobro razumel in jo je varal z neko damo iz najboljše splitske družbe. Preden je bankir odšel iz Splita, se je hotel dostojo posloviti od svoje ljubice in jo je povabil na čaj, ker ta dan ni bila prijateljice doma. Nesreča je pa hotela, da ga je ravno ta dan prijateljica zlostila s svojo tekmovalko. Priateljica je prišla neprécakovana v Split in potrka na bankirjeva vrata kakor običajno. Ker so bila zaprta in ni bilo nikogar na spregled, je priateljica takoj sumila, da ni vse v redu. Poklicala je neko tovarišico in čakali sta bankirja pred hišo. Iz bankirjevega stanovanja je kmalu stopila lepa dama v črni obleki. Bankirjeva priateljica jo je brez pomisleka napadla z dežnikom in jo obsula z raznim psovskami. Tudi dama v črnom ji ni ostala dolžna in na ulici so se odigravali tragično-komični prizori. V zadevu se je vmesnil policajec in odvedel razburjeni rivalinji na stražnico. Bankir pa je likvidiral ta družabni in ljubljanski škandal z odhodom v Milan.

* * *

Pred dnevi se je odigrala v Bihački krvava ljubljana tragedija. Iz kavare Ive Jelića sta odjeknila zgodaj zjutraj dva revolverska strela. Redar in sedje so slišali strele in so hiteli v kavarni, ki je še bila zaprta. Streli so počuli v sobi natakarice Zorke Penko-

vič. Kavarnaria so zbudili in hoteli stopiti v natakaričino sobo, ki pa je bila zaklenjena. Ko so vlamili vrata, se jim je nudil strašen prizor. V postelji je ležala v krvi natakarica Zorka že mrtva, poleg nje pa težko ranjen njen fant Ivan Kujundžić. Ta je bil že dolgo zjubljen v Zorko in je usodno noč ostal pri nji. Ker je bil v globoki nezvesti, ga niso mogli zasliti, venar se je dalo sklepati, da je Ivan najprvo ustrelil Zorko in nato sebe. Po mestu so krožile fantastične vesti o vzklikom samomora mladih zjubljenec. Naslednji dan se je Ivan zavedel in so ga zaslili. Fant je bil do učesa zjubljen v natakarico in je sklenil dokazati ji ljubezen s samomorom. O samomorilnih namenih je govoril tudi materi in ljubici. Ker je bil brez službe, je mislil, da je najnesrečnejši človek na svetu. Hotel je imeti natakarico za ženo, toda zaradi revščine se nista mogla vzeti. Povedal je vse Zorki, ona se pa ni hotela od njega ločiti in je izjavila, da hoče z njim umreti. Zapustila sta pismo na mater in sestro, prošečju, nai jima oprostita. Krogla je prodrla Zorki srce in je smrtnostna napada v hipu Kujundžiću je bila prestrelila pljuča in je stanje brezupno.

* * *

Glavni zastopnik tvrdke Rožankovski Josip Čaklović se je odpeljal v nedeljo s svojim avtom iz Zagreba preko Jaske na Plješevico, od koder se je hotel vrnil preko Sombora v Zagreb. Ko je vozil iz Plješevice, je srečal avto ge. Alberi, ki se je pokvaril. Zato se je vrnil z avtom nazaj v hotel Horvat, da bi poklical mehanika in Šefijo Hrubija, ki bi popravil avto. Čaklović je vedel, da bo Hrubi samo do 6. ure v hotelu in ker je manjkalo do tega časa samo nekaj minut, je vozil z največjo brzino. Čaklović je ustavljal avto pred hotelom in ker je vozil z veliko brzino, je pri zaviranju zanesel zadnja kolesa in avto se je prevrnih pred hotelom. Pribiteli so mu na pomoč in dvignili avto ter odnesli v hotel težko ranjenega Čaklovića, ki je bil še pri zavesti. Naročil je še Šefijo, naj se odpelje na pomoč Albertovi, ki se ji je avto med potjo v Zagreb pokvaril. Nato se je onesvestil. Nudili so mu prvo pomoč in ga naslednji dan odpeljali z avtom v Zagreb. Oddali so ga v sanatorij in ga operirali. Stekljeni drobci so mu močno poškodovali obraz, rebra ima polomljena in eno se mu je zadrlo v pljuča. Zlomljeno ima, tudi desno nogo na dveh krajih. Čaklovićevi prijatelji so vedeli, da se mu bo nekoč pripetila nesreča, ker je imel navado, da je dirjal z avtom vedno z največjo brzino.

* * *

Kopališče SK Ilirije v Tivoliju

Izjava SK Ilirje.

Z ozirom na včerajšnjo izjava univerzitetnih krogov je odbor SK Ilirje na svoji včerajšnji seji soglasno sklenil:

SK Ilirija se je trudil, da si zagotovi pri mestni občini Žubljan zemljišče za velesemski prostor v svetu zgraditve modernega kopališča, ne da bi mu bili znani velikopotezni načrti Žubljanske univerze. Kako je važno in prepotrebna gradnja modernega kopališča v Žubljani, vendar vidimo, da so cilji in zahteve naše najvišje kulturne institucije, slovenske univerze, zdaleka popolnejši, in priznavamo, da bi naš projekt preprečil najšte načrte našega mojstra Plečnika in našo samje za definitivno namestitev univerze v Žubljani. Univerzitetni profesor dr. Hinterlechner je v »Slov. Narodu« dne 23. t. m. razvil načrt Žubljanske univerze, dan pooper pa nas je o tem obvestil naš član univ. prof. dr. Jelenko, ki nam je razložil vse načrte in predložil vse historijat velepotne zamisli. Popolnoma uvedavamo upravljeno zahtevanje naše univerze in zadevajo pravljeno odstopamo od projektirane zgradbe našega kopališča za velesemin. Zahvaljujemo se istemu slovenski univerzi za obljubljeno sponomo in sodelovanje pri iziskovanju pridobivanja prvinega prostora za zgradbo našega kopališča, kar je v njenem imenu blagovolj izjavil g. univerzitetni prof. dr. Jelenko.

Za SK Ilirijo: t.č. predsednik: Milan Dular, l. r.

* * *

Prosveta

Pevski koncert pevskega društva, »Krakovo-Trnovo«

Pod vodstvom svojega novega vodje g.

M. Premelj je pevski društvo »Krakovo-Trnovo« včeraj v Filharmonični dvorani privedlo svoj vsakoletni koncert. Odkar poznam to življanje v ambičiosno društvo, se mi zdi, da je včeraj nastopilo v dosegajoči formi. Številni pevci je tekmovali z zlasti solidne, krepke base, pri tudi tenorji kažejo novo močno izenačeno barvo in prijetno gosto. »Krakovo-Trnovo« ima resno voljo do dela in napredka. Trnovsko-kraško predmestje je, kakor sem sklepal iz včerajšnjega obilnega poseta koncerta in živega aplavdiranja, pa tudi na svoje pevce ponosno in jih zvesto podpira, ker to v polni meri zaslužijo.

G. Premelj je dober praktik, dokaj samosvoj,

zahteva od svojih pevcev približno to, kar

zmorce, in zato je šlo, z malimi izjemami,

prav srečno in splošno zadovoljivo. Ne strinjam se sicer brezpojno z interpretacijami vseh po danis pesmi, tudi ne s pr. s kakšnim A. Lebamom, toda program je bil zelo pester in ne dologočas, kar se pri pevskih koncertih tako rado dogaja. Za izpremembo pa je še prav posebno skrbel operni pevec g. Banovec, ki je iz »Nove Muzike« zapel po eno interesantno pesem Ko-

Zanimanje za sestanek Narodne skupščine

Radikalni nezadovoljeni se protivijo verifikaciji dr. Nagyjevega mandata. — Vladni krogi napovedujejo vstop g. Davidovića v vlado.

— Beograd, 24. aprila. Ker je Narodna skupščina sklicana za v četrtek dne 26. t. m., je zavladala v Beogradu zadnje dne zojet večja živahnost. Danes popoldne se sestane finančni odbor, ki bo razpravljal o nekaterih predlogih vlade. Politični krogi z zanimanjem pricakujejo to sejo, ker je znan, da imajo radikalni nezadovoljeni skupno z opozicijo večino. Po ostrih nastopih med nezadovoljenimi in vukčevci zadnje dni ni izključeno, da pride že na sej finančnega odbora do obračuna, zlasti še, ker napovedujejo nezadovoljeni oster afront proti vladi, ki sta na prihodnji seji Narodne skupščine.

Za sejo Narodne skupščine vlada v vseh političnih krogih še posebno zanimalo, ker je na dnevnem redu verifikacija mandata dr. Nagyja. Dr. Nagy je bil izvoljen v Suboticu na vladni listi kot namestnik takratnega ministra pravde gosp. dr. Subotića. Vladni radikali so v Suboticu onemogočili izvolitev pašičevca na ta način, da so se zvezali z Madžari in so kandidirali predsednika tamnošnje madžarske stranke dr. Nagyja. Po imenovanju dr. Subotića za predsednika kasaljškega sodišča je prišel sedaj dr. Nagy v na-

rodno skupščino. Radikalni nezadovoljeni pa se verifikacijo njevega mandata odločajo protivijo, ker ne zna državnega jezika. Ze v verifikacijskem odboru so odločno nastopili proti verifikaciji, zdaj pa groze, da bodo to priliko v Narodni skupščini izkoristili za oster napad na vlado, da tako prisilijo g. Vukčevića, da izvaja konsekvence in odstopi. Politični krogi z zanimanjem pricakujejo to borbo, ker se bo pokazala moč radikalnih nezadovoljenjev in g. Vukčevića v radikalnem klubu. Če razpolagajo nezadovoljeni res s tolikim številom poslavcev, kakor zatrjujejo, bi ostala vlada v manjšini in bi moralna po vseh parlamentarnih običajih odstopiti.

V vladnih

Dnevne vesti.

Odlikovanje dr. Baxe in dr. Zenkle. Na banketu, ki ga je priredila vlada delegaciji Prage na čast, je notranji minister izročil praskemu županu dr. Baxi red Sv. Save I stopnje, dr. Zenklu pa red Sv. Save II. stopnje.

Za odpravo vizuma med Jugoslavijo in Avstrijo. Med zastopniki jugoslovenske in avstrijske vlade se vrše pogajanja glede odprave potniških vizumov med obema državama. Baje bodo vizumi odpravljeni s 1. junijem.

Mednarodna konferenca delodajalcev. Koncem tega meseca se bo vršila v Rimu mednarodna konferenca delodajalcev, na kateri bo zastopala naša država posebna delegacija.

Nagrada Rockefellerjeve ustanove. Rockefellera ustanova je začela deliti nagrade onim zdravnikom, ki so kot njeni gojenci študirali medicino v inozemstvu. Med prvimi našimi zdravniki je bil na grado v znesku 45.000 Din dr. Uroš Ružičić, ki se je odlikoval s svojimi strokovnim medicinskim delom v inozemstvu. S tem denarjem uredi dr. Ružičić poseben laboratorij na kliniki medicinske fakultete v Beogradu.

Naši prijatelji v Ameriki. Profesor Columbia-univerze Paul Monroe je odpotoval kot zastopnik ameriško-jugoslovenskega udruženja v Evropo, kjer poseti med drugim tudi Beograd, Zagreb in druga večja jugoslovenska mesta. Po navodilih našega prosvetnega ministra priredil več javnih predavanj. Zdaj se medti v Jugoslaviji C. Bead, ki se zanima za ustavne forme v naši državi. Napisal bo knjigo o naši ustavni srbobravskem in angleškem jeziku. Ameriško-jugoslovensko udruženje s sedežem v Newyorku je zbral po svojim okriljki ameriške državljane, ki so v kaščnikoli zvezzi z Jugoslavijo. Namen udruženja je posvečati zanimanje ameriške javnosti za jugoslovensko zgodovino, politiko in umetnost.

Kongres slovanskih gledališč v Sofiji odpovedan. Kakor smo že poročali, bi se imel vršiti te dni v Sofiji kongres slovanskih gledališč, katerega so se nameravali udeležiti zastopniki gledališč iz Beograda, Zagreba, Ljubljane, Prage, Varšave, Brna in Bratislave. Ker je pa zadel Bolgarijo katastrofalen potres in ker je vse prebivalstvo zbegano, je bil kongres za nedoločen čas odgojen. Kongres slovanskih gledališč, ki se bo vršil pozneje, ko se poleže v Bolgariji panika in ko prenchajo potresni sunči, bo tretji. Prvi se bo vršil v Beogradu 1. 1922, drugi pa v Pragi 1. 1925.

Napredovanje učiteljev. Z zadnjim ukazom prosvetnega ministra je napredovalo mnogo učiteljev in učiteljic osnovnih in meščanskih šol v višje skupine.

Zanimiv protest beografskih hišnih posestnikov. V nedeljo se je vršil v Beogradu shod hišnih posestnikov, na katerem je bila sprejeta rezolucija, ki je za naše razmere zelo značilna. Beografski hišni posestniki z največjim ogorčenjem protestira, da je vlada zadnji dve leti na nepočitljiv način pristajala na enostranske osmotske stanovanjske zakone od strani predstavnikov slovenskih krajev. Na ta način je nosil Beograd s povsem drugačnimi stanovanjskimi razmerami vsa bremena stanovanjskega zakona polni dve leti brez potrebe, brez smisla in logike. Hišni posestniki zahtevajo od vlade, da mora kaznovati vse krivce, veliko škodo, ki so jo trpeli, pa povrnil. Z vsakim nadaljnjam omievanjem svobodnega razpolaganja s hišami od 1. maja daje bi bilo konec že itak osmaznega zaupanja v državo in avtoritetu najvišjih zakonodajnih faktorjev in hišni posestniki bi bili prisiljeni pomagati si sami kakor vedo in znajo.

Razrešeni člani upravnega odbora državne zaloge šolskih knjig. Ker je preša državne zaloze šolskih knjig in učil v Ljubljani s 1. aprilom v redni državni proračun so bili razrešeni z odlokom prosvetnega ministra upravnega odbora zaloze ravatelj II. državne gimnazije v Ljubljani dr. Josip Pipenbacher, upravnik etnografskega muzeja dr. Niko Zupančič, vpokojeni oblastni šolski nadzornik Fortunat Lužar, sreski poglavar v Ljubljani Narte Velikinja, in faktor Jugoslovenske tiskarni Josip Kramarič.

Potres. V nedeljo 22. t. m. je sezognal meteorološkega zavoda v Ljubljani zaznamoval potres, ki je moral na licu mesta biti zelo močan. Prva faza je bila zabeležena ob 9. uri 16 minut 34 sekund zvečer. Pri najjačem valu se je zemlja premaknila za 140 mikronov. Centrum potresa je oddaljen 1660 km od Ljubljane. Pred tem potresom je bil zaznamovan še en manjši sunček in sicer ob 9. uri 2 minut 45 sekund zvečer.

najboljše, najtrainejše, zato najcenejše!

Iz Ljubljane

-lj Ogled umetnostnih spomenikov. V četrtek, 26. t. m. priredi Umetnostno zgodovinsko društvo prvi letošnji izlet nekatere ljubljanskih spomenikov pod vodstvom V. Steske. Na sporednu je ogled cerkve sv. Jakoba, Gruberjeve kapele v Virantovi hiši, cerkve sv. Florijana in starega križa na Žabljaku. Sestanek ob 15. pred cerkvijo sv. Jakoba. Ker so Kremer-Schmidtovske stenske slike v Gruberjevi kapeli le redkokedaj dostopne, vabilo k obisku tudi prijatelje društva.

-lj Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani. je imelo pretekl tenedelj svoj redni mesečni sestanek, na katerem je uvedoma pozival predsednik dr. Derganc zdravnike, da v čim večjem številu pristopajo k Rdečemu križu in pomagajo z znanstvenimi predavanji digniti zanimanje za to velevarno institucijo. Osobito velikega pomena je borba Rdečega križa proti strupenim plinom, ki jih namaravajo uporabljati nekateri države v bodočih vojnah. Taka kemica na vojno bi bila v stanu, v par urah uničiti celo mesta in pokrajine, da celo uničiti cele narode. Proti takim metodam se moramo v zvezi z merodajnimi faktorji vsi najoddločnejše boriti. — Sledilo je predavanje prof. dr. Zalokaria o čelnih legi in njene komplikaciji, ki jo rešuje on uspešno z prezemom hrustančaste veze medeničnih kosti (simfizotomijo). Množim žalostnim izidom porodniških in kirurških komplikacij so pa pri nas še vedno vzrok slabe prometne razmere, ter pomanjkanje telefona in rešilnih avtomobilov. Ni toliko važnosti ustanovitev bolnišnic v vsakem večjem kraju, kot ravno nabava hitrega prevoznega sredstva. — Asistenka dr. Finkovka je demonstrirala otroka s poševno držano glavico (caput obliquum) kot posledico napadnega držanja v maternici, ki se je pa tekom tednov sama popravila. — Nato je končal prim. dr. Derganc svoja izvajanja o spoznavnokritični medicini. Potrebova je kolaboracija vseh znanstvenikov, ker je individualen izdelek le majhen prispevek k skupnemu delu. Najbolj pa ovira medicino v njenem napredku materializmom, ki vse premalo upošteva mogočen faktor — dušo bolničnika. Freudova psihoterapija je tako rekoč na novo odkrila staro metafizično razumevanje in na podlagi teh naukov prehaja vsa inteligenca, med njimi tudi posebno zdravniki, v tabor znanstvenega empiričnega dualizma.

-lj Francosko predavanje v Ljubljani. Te dni prispe v Ljubljano slovenski francoski pisatelji in urednik revije "Les Marges". Predaval bo o modernih starih francoskih literaturah. Čas in kraj predavanja naznamo pozneje.

-lj Pri javni borzi delu v Ljubljani. je v času od 15. aprila do 21. aprila 1928 iskal delo 1027 moških in 223 žensk, skupaj 1250 brezposelnih. Prostih mest je bilo 90 za moške in 13 za ženske, skupaj 103. Posredovanje se je izvršilo 41 moških in 9 ženskih, skupaj 50. Odpotovalo je 87 moških in 3 ženskih, skupaj 90; odpadlo pa je 1 moški in 2 ženski, skupaj 27 brezposelnih. **Delo kljub:** moški: 1 absolvent kmetijske šole, 2 manipulanta za lesno stroko, 1 gozd. čuvaj, 1 gozd. delavec, 1 ekonom, 1 rudarski urednik, 1 rudarski paznik, 8 rudarjev, 2 pečarja, 2 kamnoseka, 1 kipar, 1 izdelovalci cementnih izdelkov, 3 železostrugarji, 7 zlatarjev, 21 kovačev, 30 stavb. klučavnici, 19 kleparjev, 3 železolivari, 1 železo-brusač, 1 žebjar, 44 stroj. klučavnici, 1 puškar, 1 urar, 3 stroj. risarji, 14 elektromontnjev, 1 bandažist, 94 mizarjev, 11 kolarjev, 5 sodarjev, 1 strugar, 10 žagarjev, 1 stolar, 3 usnjari, 2 stolarja, 7 sedlarjev, jermenarjev, 1 tkalec, 1 predilec, 2 tapetniki, 1 kraj. prikrovjevalec, 22 krojačev, 44 čevljarjev, 7 klobučarjev, 3 brvci, 5 knjigovezov, 8 mesarjev, 5 milinarjev, 30 pekov, 1 slasčar, 4 natakarji, 1 točilec, 1 restav. poslovodja, 2 inženirja kemije, 1 laborant, 1 medičar in svečar, 3 polirji, 49 zidarjev, 24 pleskarjev, soboslikarjev, 2 dimnikarjev, 20 tesarjev, 1 tiskarski strojnik, 22 strojnikov, kurjačev, 12 pisar, slug, 25 trgov. pomočnikov, 1 trgov. poslovodja, 6 knjigovodij, 2 fakturista, 1 absolv. trgov. akademije, 1 korespondent, 2 kontorista, 1 potnik, 2 trgov. skladničnika, 37 zasebnih urednikov, 4 pisar. praktikanti, 1 gledališki igralec, 1 desinfektor, 2 boln. strežnik, 50 hlapcev, 32 tovar. delavcev, 120 navadnih delavcev, 6 vajenciev, ženske: 14 pisar. moči, 1 vajotljivica, 2 kontoristinji, 16 prodajalk, 8 šivilki, 2 šivilki perila, 1 modistična prodajalka, 2 šivilki slaminikov, 1 širokisarica, 4 pletilice, 2 tkalci, 2 žebjarice, 15 tovar. delavk, 29 dinarikov, 62 kuharic, služkinj, postrežnic, 7 vajenk. — **Delo je na razpolago:** moški: 1 kurjač, 1 vrtnar, 1 stavb. klučavnici, 1 oblikovalcu, 1 železostrugarji, 3 žagarji, 1 mizarjev ml., 2 sedlarjem in likarjem, 1 avto-likarju, 2 tapetniki, 3 čevljarjem za otroške čevlje, 1 čevljarju za šivanje podpolatov na stroj, 5 zidarjem, 30 rudarjem-kopačem, 1 žičarju (Drathzieher), 1 kemičarju in destrilatorju, 13 vajenciev; ženske: 1 kuharici, 2 kmetičkim delkam, 2 služkinjam, 2 opesar, delavkam.

-lj Dva neprijetna gosti. Pri gostilnički Franji Meze na Krakovskem nasipu sta bila včeraj v gostih delavca Ivan D. in Ivan Z. Ko sta odšla, je gostilničarka opozila, da sta ji odnesla šest kuhinjskih novzev v vrednosti 150 Din.

-lj Tatvine kokoši. Tudi kokoški tatovi so postali zelo agilni. Na Emontski cesti je tak nepovabljen gost posetil dimnikarskega mojstra Spitzerja, mu odnesel dve kokoši fazanske pasme in lepo belgijsko zajtko. Spitzer ima 800 Din škode. — Neki drugi iznamovi je obiskal elektrotehnika Ivana Miheliča, stanujočega na Lepi poti in mu odnesel tri lepe grahaste čopke, vredne 120 Din.

-lj Cigava so kolesa? Orožniki v Čankovu so nedavno artileriji znanega kolesarskega tatu in potepuha Leopolda Florjančiča, ki je sicer kasneje pobegnil v Nemško Avstrijo, vendar so mu orozniki zaplenili štiri, očividno ukradena kolesa. Eno kolo je znamke »Waffenrad«, številka 108.218, drugo znamke »Puch«, številka 70.477, tretje znamke »Puch Waffenrad«, številka 48.153, četrto je pa brez znamke in številka 62.651. Lastniki ukradenih koles naj se javijo!

-lj Pazite na kolesa! Kolesarska sezona se je že začela, žijo se pa tudi pojavitvi kolesarski tatovi. Že včeraj smo poročali o dveh kolesarskih latvinah. Danes sta bili policiji zopet prijavljeni dve tatvini koles. Tako je nezačen uzmočil sedel na kolo mesarja Vinka Kogovška, ki je stal pred gostilno Franca Kogovška v Dravljah, in se odpeljal. Kolo je bilo znamke »Puch«, vredno 700 Din. Kasneje so kolo zaplenili orozniki v Domžalah, ki so tatu artileriji.

Včeraj popoldne je neki podjetnik uzmočil odpeljal iz veže bolniške blagajne na Miklošičeve ceste kolo delavca Antonija Miheliča iz Device Marije v Polju. Kolo je vredno 1000 Din.

-lj Izgubljena je bila na Dolenski cesti v nedeljo črna suknja. Pošteni najdeti se prosi, da javi svoj cenjeni naslov na

upravnosti lista. Povrnem vse stroške poleg najdnine.

344-n

-lj Nogavice razne vrste v veliki izberi kupite najceneje pri Dobelicu. Pred Skočilo.

35-T

Iz Celja

-c Pozdrav praskega župana g. dr. Baxe in praskih občinskih odbornikov v Celju. V sredo, 25. t. m. se vraca preko Celja odposlanstvo mesta Prague z brzvlakom ob 13. uri 49 minut in domovino. Brate Čehe pozdravi v Celju občinski svet. Mesto županstvo vabi prebivalstvo in korporacije, da se udeleže pozdrava v čim največjem številu.

-c Umrl je v celjski bolnici 59 letni posestnik Janez Kos iz Rečice ob Savinji.

-c Vajenška razstava. Za veliko vajenško razstavo, ki jo priredi celjsko obrtno društvo o binkostnih praznikih, se je oglašilo dosejaj 210 razstavljalcev z nad 300 predmeti.

-c Sadarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo ima svojo redno letno skupščino v nedeljo, 6. maja v celjskem Narodnem domu.

-c Zakletva vojaških novincev se je vršila v ponedeljek na Glaziju. Sodelovala je vojaška godba iz Maribora.

Medij pojasnil tatvino dragocenega nakita

V Parizu je bil ukraden dragocen nakit, namenjen angleškemu prestolonasledniku. — Medij madame Madelon je pomagal izslediti tatove.

Pariški listi prinašajo senzacionalne podrobnosti o največji tatvini zadnjega desetletja, tatvini biserne ogrlice, ki je bila ukradena na vožnji med Parizom in Londonom. Ogrlica je bila vredna 6 milijonov frankov in je bila baje namenjena samemu Waleškemu princu. Pošljitev je oddal v Parizu najboljši pariški draguljar Carties in jo naslovil nekemu angleškemu draguljariju.

Ogrlica pa ni prislala v London, marveč je na zagotenem način med vožnjo brez sledu izginila. Draguljar je seveda o tem takoj obvestil policijo. Tako pariška, kakor londonska policija sta poslali svoje najboljše agente, da izsledi tatovo, vendar pa so ostala vsa pozivodanja brezuspešna. Družba, pri kateri je bila ogrlica zavarovana, je razpala nagrado v znesku 10.000 funtov šterlingov, t. j. 2.700.000 Din onemu, ki izsledi zločinca. In ceprav sta bila dva najboljša pariška detektiva, Charpentier in Bondy, noč in dan na nogah, se vozila iz Londona v Pariz in iz Pariza zavoj na vredno 9000 funtov šterlingov. Detektiv je oddal v Parizu najboljši pariški draguljar Cartier, ki je vredno 10.000 funtov šterlingov, t. j. 2.700.000 Din onemu, ki izsledi zločinca. In ceprav sta bila dva najboljša pariška detektiva, Charpentier in Bondy, noč in dan na nogah, se vozila iz Londona v Pariz in iz Pariza zavoj na vredno 9000 funtov šterlingov. Detektiv je oddal v Parizu najboljši pariški draguljar Cartier, ki je vredno 10.000 funtov šterlingov, t. j. 2.700.000 Din onemu, ki izsledi zločinca.

Draguljar je bil po sebi malce razčaran. Pričakoval je več. Detektiv Bondy pa je postal pozoren, čim je čul številko 264, ki mu je bila znana, mediju pa ne. Bila je številka priporočenega zavojnika, obenem so ga pa prezenetili tudi podatki: »Vozi se v zavoju po železnicu, težko je nadaljevati. Če je zavoj, je angleško, kajti to se je deloma ujemalo z njegovimi informacijami, ki jih je zbral s Charpentierom v Londonu. Tako je vedel, da je tam preleplil originalne znamke s poštnega zavojnika, v katerem je bila ogrlica, na drug zavoj, ki je bil namenjen nekemu polkovniku v Londonu. V tem zavoju so bili samo dve knjigi in neka revija. Ti podatki so bili zelo dragoceni, vendar za izsleditev tatu, odnosno ogrlice nezadostni. Pač pa je detektiv na podlagi izjave medija o plečetem mošku z očali in redkimi lasmi sklepal, da mora biti tat prav gotovo med poštnimi uradniki in usmeril je svojo pozivodovanje v tem pravcu.

V oddelku pariške pošte za oddajo zavojov je dvanaest uradnikov s črnimi, več ali manj redkimi lasmi. Štirje so nosili očala, trije so bili pa krepki moški. Detektiv in njegov tovarš Charpentier sta torej začela opazovati

G. W. Appleton.

Skrivnost stare vojvodinje

Roman

Pogodbja je sklenjena, — je pričomnila smeje.

— Da. Zdaj pa morava govoriti odkrito. Nisem si še na jasnem glede nekaterih podrobnosti in zato bi vas prosil, da mi odgovorite na nekatera vprašanja. Vedel bi rad, zakaj vojvoda tako trdovratno preganja uboga staro domo.

Najine oči so se srečale in prvič sem začutil, da bo sklenjena pogodba držala.

— Na to vprašanje vam žal ne morem odgovoriti, ker je to, kar vem, itak brez pomena. Iz vaših besed sklepam, da veste vi o tej zadevi več, nego jaz.

— Ne, ne, — sem odgovoril hitro. Vse, kar vem, sklepam iz pogovora z vojvodinjo. Nisem pa še omenil nečesa, kar vas bo gotovo presenetilo. Če tudi vi samo domnevate, mi povejte, kakšne so vaše domneve in tako bova lahko z druženimi močmi prišla do zaključka.

— Dobro torej, — je odgovorila. — Vem, odnosno domnevam tole: Rodbina Frangipani je zelo stara, njen roduvni sega v srednji vek. V 13. stoletju je bil en njen član papež. Toda tako daleč v preteklost nočem segati.

Omenim naj samo Uga, Giovannijevega očeta, čigar ženo zdaj tako trdovratno preganjajo. Ugo je bil dober prijatelj kardinala Antonellija in papeže Pija IX.

Za Vatikan je baje izdal mnogo dejanja. Oženjen je bil z zelo bogato avstrijsko knezijo. Njegov najdražji sin je bil Giovanni, kateremu je mati skrivaj zapustila denar, posestva, dragulje in še nekaj, česar pa ni mogoče dognati. Vittorio menda misli, da je Giovannij zapustil te dragocenosti svoji ženi, ki jo je zelo ljubil. To je vse, kar vem in kot rečeno so te informacije zelo pomanjkljive. Zdi se mi pa, da tiči zajec baš v tem grmu. Vittorio trdovratno zasleduje staro vojvodinjo, ki pa skrbno hrani svojo tajno in napenja vse sile, da zabriše za seboj sled. Zelo sem radovedna, kako se bo ta storija končala. To je vse, kar vam lahko povem, je pričomnila smeje. Zdaj pa, gospod doktor, povejte vi vse, kar veste.

— Preden začnem pričevadovati, bi rad vedel, jeli vas snočnja epizoda zelo presenetila.

— Da, dasi še zdaj ne razumem, kaj so hoteli doseči s tem, da so vas povabili k meni. Čemu neki so poslali v mojem imenu k vam lakaju? Rada bi tudi vedela, kam bi vas bili peljali. Vas bil odpeljal, če bi bili vabilu nasledi.

— Kam? Kaj mislite? Ali si ne morete misliti?

— Da, lahko si mislim, ne gre mi pa v glavo, čemu so vas hoteli izvabiti z doma. Vojvoda ima svojo svakinjo v rokah in zato ne razumem, čemu vam nastavlja past.

Tudi drugim bi se zdelo to čudno. Saj tudi jaz ne razumem, čemu so vložili v moje stanovanje, kjer so vse perbrskali in razmetalni, ne da bi kaj ukradli. Odnesli so samo potrdilo banke, kjer sem spravil zagonetno kuverto.

— Je li to mogoče? Ali mislite, da se je to zgodilo po naročju vojvode?

— Nedvonomo.

Nato sem ji kratko opisal svoj poset v Balhamu in njega posledice.

Z zanimanjem me je poslušala in njene punčice so se širile tem bolj, čim več sem ji pravil o čudnem posetu pri zdravi bolnici.

To je res neverjetno, — je dejala, ko sem končal. — A kakšen je bil listek, ki so vam ga ukradli?

— To je bil ključ od zagoneške ali vsaj mislil sem, da je, — sem odgovoril smeje. — Zdaj pa nočem več vzbuzjati vaše radovednosti in zato vam povem, kakšno vlogo sem igral v tej storiji.

Povedal sem ji kratko vse, kar sem v svojih spominih na najvažnejše dogodke svojega življenja.

Vojvodinja se ni mogla dovolj načuditi.

— Vi ste torej zdaj gospodar položaja? — je vprašala.

— Seveda in tudi prepričan sem, da bi bil postal smoči žrtev nasilstva, če bi ne bil dovolj previden. Nedvomno je hotel vojvoda izsiliti od mene usodno kuverto.

— Da, srečo ste imeli. Veseli me, da vas niso ujeli v nastavljeni past, — je vzkliknila in obraz se je jizasnil. — In ne pozabite, dragi doktor, da imate zdaj pomočnico in da morava staro vojvodinjo na vsak način osvoboditi.

Tisti hip je stopil v sobo lakaj in izročil vojvodini vizitko. Vojvodinja je imogrede pogledala in jo izročila meni. Bila je vizitka vojvode di Frangipani.

— Ali hočete stopiti za trenutek v drugo sobo, — je vprašala vojvodinja, — ali pa —

— Ostanem tu, — sem odgovoril.

— Recite gospodu, naj vstopi, — je dejala vojvodinja lakaju.

In takoj sem stal kmalu pred možem, ki je umoril mojega očeta.

XIX.

En sam zaničljiv pogled je zadostoval, da sem spoznal moža, ki je zadržal, ko me je zagledal. V primeri z menoj je bil pritlikavec, antipatičen tip z veliko plešo, obritim bledim obrazom, tenkimi ustnicami in očmi, čiji barve niso bilo mogoče opredeliti. Njegove oči so imele v sebi nekaj hinavskega, zahrbnega in lokavega. Bil je očvidno mož, ki bi se nikoli ne boril odkrito, a vendar ga ni bilo mogoče prezirati. Pač sem pa takoj opazil, da se ga morajo batí vsi, ki imajo z njim kaj opraviti.

Prvi hip sem bil tudi prepričan, da ne stoji pred menoj mož, ki je na Pontefex Square tako energično zahteval, da mora govoriti s staro vojvodinjo.

Vojvoda je obstal presenečen na pragu, rekoč:

— Bojim se, da motim, vojvodinja. Nisem vedel, da imate gosta.

Vojvodinja je odgovorila zaničljivo:

— Ne vem, komu se imam zahvaliti za čast, da vas vidim. Toda prisotnost tega gospoda bi prej razumela kot srečno naključje. Poznali ste njegovega očeta v Rimu. Bil je dr. Perigord.

Po tem besedah se je obrnila k meni, rekoč:

— Ali želite, da vas predstavim vojvodi Frangipaniju?

To vprašanje je bilo zelo umestno in dobro premišljeno. Vzel sem klobuk in odgovoril:

— Ne, hvala! Imam zelo tehtne razlage, da se zahvalim za to čast. Lahko noč, vojvodinja. Upam, da se ne vidiva zadnjici.

— Seveda ne, — je odgovorila in mi stisnila roko. Lahko noč, doktor! Hvala, da ste se osebno odzvali na moje pismo. Storili ste mi veliko uslugo, katere vam nikoli ne pozabim.

VELIKA IZBIRA RAZLICNEGA LODNA IN ŠEVIJOTA ZA ŠPORT IN TURISTIKOI
A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA

Grozna noč v Plovdivu

Angleški novinar o potresni katastrofi v Plovdivu. — Po njegovem mnenju nastaja na Balkanu velik vulkan.

Dopisnik londonskega lista »Daily Express« opisuje noč, ki jo je preživel v Plovdivu med katastrofalnim potresom 18. t. m. Uredništvo ga je poslalo v Bolgarijo, da opisuje potres v Cirpanu in Borisovgradu. Na kolodvoru v Plovdivu so mu znanci svetovali, naj prenoči v mestu in odpotuje drugo jutro v Borisovgrad, od tam pa v Cirpan.

In ostal sem v Plovdivu, piše angleški novinar. Dve uri pred strahovitim potresom je vladalo v mestu običajno vrvenje. Ob 9. sem odšel z drugimi novinari v restavracijo hotela Molle. Točno ob 9.20 se je veliko poslopije streslo. Stebri so se zamajali, mize so se začele premikati, stene pokati in ljudje smo bili kakor kosmični vate, ki jih meče veter na vse strani. Poslopije se je majalo in hreščalo ob vsakem potresnem sunku. V restavraciji in hotelu je nastala nepočitna panika. V pristanišču so se oglastile sirene, ki so tulile v noč tako, da je bila groza še večja. V zemlji je bobilno in silni vihar je divjal v temni noči. Edina razsvetljjava so bili požari, ki so izbruhili takoj po prvih potresnih sunkih. Grozen je bil pogled na veliko vojaško sanitarno skladisčo, iz katerega so švigači ogromni ognjeni zubli.

In znova je zabobneno pod zemljo. Sirene so se oglastile ponovno, od vseh strani so se čuli obupni kljuci na pomoč, prestršeno prebivalstvo je bežalo iz hiš, padali so dimniki, celi deli hiš so se rušili, nastala je strahotna sinfonija. In zemlja je doslovno plesala. Bobnenje padajočih poslopij, beganje prestrašenih ljudi, kljici na pomoč, vmes v srce segajoče plakanje žen in dece, vse to je bilo tako grozno, da je moralno pretesti še takoj zakrnjeno srce.

Brez klobuka in sukinje sem planil iz restavracije. Priznati moram, da me je obšla groza in da sem bil med onimi, ki so izgubili glavo. Toda strah, ki me je obsegel pri prvih potresnih sunkih, se je kmalu polegel. Postal sem apatičen in bilo mi je vseeno, da-l mi pade na glavo dimnik, balkon ali cel vogal hiše.

Zjutraj sem odšel na kolodvor in se informiral, če vozijo vlaki. Odgovorili so mi, da je ves promet ustavljen, ker se ne ve, kakšne posledice je imel potres na proggi. Moral sem se odpeljati z avtomobilom v Sofijo. V prestolnici je ohranilo prebivalstvo mirno kri, dasi nihče ne ve, kaj mu obeta jutrišnji dan.

Naša Glasbena Matica v Budjevicah

Prisrčen sprejem naših pevcev na Češkem. — Sijajen uspeh prvega nastopa v Budjevicah. — Čehi so sprejeli naše pevce z odprtimi rokami.

Budjevice, 21. aprila.

vojaški I. Husovega pešpolka, kjer so bili naši pevci gostje g. polkovnika Kubale.

Po počitku se je celoten zbor Glasbene Matice zbral v Žižkovem vojašnici omajnega pešpolka. Pevci, ki so prenočili v tej vzorno urejeni vojašnici, je polkova godba zaigrala budnico, nakar so bili poščeni z okusnim zajtrkom. Sledil je skupen ogled vojašnice, ki nudi prav zanimivo sliko. Sredi dvorišča stoji velik kip vojaka v granitu, deli slavnega kipa Birmania. Namesto kantine je v vojašnici brezalkoholna točilnica, združena s čitalnico in knjižnico. Vsi smo se vpisali v spominsko knjigo polka. Za pogostitev in prisrčen sprejem se je zahvalil v imenu zobra Glasbene Matice predsednik S. Pečenko. Ob 10. si je del zobra ogledoval tovarna Grafa, drugi del pa tovarna za emajliranje železne posode. V obeh

po počitku se je celoten zbor Glasbene Matice zbral v Žižkovem vojašnici omajnega pešpolka. Pevci, ki so prenočili v tej vzorno urejeni vojašnici, je polkova godba zaigrala budnico, nakar so bili poščeni z okusnim zajtrkom. Sledil je skupen ogled vojašnice, ki nudi prav zanimivo sliko. Sredi dvorišča stoji velik kip vojaka v granitu, deli slavnega kipa Birmania. Namesto kantine je v vojašnici brezalkoholna točilnica, združena s čitalnico in knjižnico. Vsi smo se vpisali v spominsko knjigo polka. Za pogostitev in prisrčen sprejem se je zahvalil v imenu zobra Glasbene Matice predsednik S. Pečenko. Ob 10. si je del zobra ogledoval tovarna Grafa, drugi del pa tovarna za emajliranje železne posode. V obeh

tovarnah smo videli mnogo zanimivega in lepega. Vodili so nas člani in članice pevskih društev »Hlahola« in »Förster«. Ob pol 12. smo odšli na magistrat, kjer je nas pozdravil v sejni dvorani župan mesta dr. Olouhi, ki je naglašal velik kulturni pomen našega poseta na Češkoslovenskem in izrazil prepričanje, da se bodo z našim gostovanjem kulturni stiki med obema narodoma se bolj poglibili. Za pozdrave in prisrčno dobrodošlico se je zahvalil v slovenskem jeziku dr. Ravnhar. Sledil je ogled mestna, ob pol 1. smo pa imeli skupno kristolito v Občnem domu.

Budjevice imajo 43.000 prebivalcev, po pretežu večini Čehov. Krasen je trg pred magistratom in zelo lepe so hiše okrog magistrata. Popoldne je šla večina pevcev v počitku, nekateri pa so napravili z avtiskupom izlet v 12 km oddaljeno mesto Huboko, kjer je znaten grad kneza Schwarzenberga. Grad je eden načinjencev in najlepših na Češkem, zidan v gorskem slogu v 17. stoletju in renoviran pred približno 30 leti. Ogled notranjosti je dovoljen proti vstopnini 5 Kč. V gradu so krasne, velike orožarna, slike najslavnijih nemških slikarjev, okrog gradu se razprostira krasen angleški park. Pred gradom so se naši pevci fotografirali. Z gradu se nudi krasen razgled na velike ribnike in na Vltavo.

Zvečer ob 20. se je vršil koncert v Besednem domu. Pokroviteljstvo nad koncertom je prevzelo mesto Budjevice. Dvorana, ki je večja kot ona Narodnega doma v Ljubljani, je bila nabitna polna. Koncerta se je udeležila elita Budjeovic, zlasti mnogo je bilo častnikov, kar je za češke razmere zelo značilno. V Ljubljani tega nima vejam. Zbor, 108 pevcev po številu, je nastopil disciplinirano in je bil sprejet od občinstva z viharnim aplavzom. Na galeriji je bilo zbrano pevsko društvo »Hlahol«, ki je zapel »Bože pravde«. Nas zbor je zapel »Kde domov muj« in »Nad Tatrou«. Občinstvo je poslušalo himne stojte. Nato je stopil na oder župan mesta dr. Olouhi, ki je v prisrčnih besedah mešani zbor Hlahola, moški zbor pevskega društva Förster pod dirigentom Jere-mijašem in mešani zbor Förster pod dirigentom Nijetizko. Zapele so »Slovenec sem« in Lajovičev »Zeleni Jurij«, ki je bil sprejet z viharnim aplavzom. Veliko zanimanje le vladalo med občinstvom tudi za Adamičevega »Mladega junaka« in narodne pesmi, ki jih je moral zbor ponavljati.

Po koncertu se je vršil v Besednem domu komerz, na katerem so nastopili mešani zbor Hlahola, moški zbor pevskega društva Förster pod dirigentom Jere-mijašem in mešani zbor Förster pod dirigentom Nijetizko. Zapele so »Slovenec sem« in Lajovičev »Kisa pada« v češkem prevodu. Komerc je bil zelo animiran in pozno v noč smo se težko poslovili od bratov Čehov, med katerimi smo bili kar-kor med svojimi. V nedeljo smo imeli drugi nastop in sicer v Pisku. O tem nastopu bom poročal v drugem poročilu. G.

Moč pravega ruskega filma veličina ruske umetnosti

se zrcali iz volefilma

Medvedia svatba

Ocarinjenje

vseh ovoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA. Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice) Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklarirana blaga in vse informacije brezplačno. 51/T

Marko Gorup naznanja v svojem imenu svojih otrok, Joža, Ane, Dragosha in Franceta ter vseh ostalih sorodnikov žalostno vest, da je naša srčnoljubljena soprona, mati, stará mati, sestra, teta in tašča, gospa

Frančiška Gorup

soprona nadpaznika v pok.

dne 24. aprila t. l. po dolgem in mukolom trpljenju, previdena s sv